

Meditatie: Het lege graf

Johannes 20: vers 1 – 11

De opstanding van de Heere Jezus is een gebeurtenis van onvergelykelijke betekenis. Het is de grote tegenhanger van de val van de mens in het Paradijs. Door *één* mens is de zonde in de wereld gekomen, door *één* Mens de opstanding uit de doden. In Adam is het gehele menselijke geslacht de dood gestorven, in Christus wordt het in Hem verkoren geslacht levend gemaakt. Van dat geslacht is Christus het Hoofd. Vandaar dat Hij Eersteling wordt genoemd, de Eerstgeborene uit de doden. Welnu die Eersteling wordt eerst opgewekt, daarna, die van Christus zijn in Zijn toekomst (1 Cor.15). Wie nu de val van de mens in het paradijs loochent moet op de duur ook de opstanding van Christus kwijtraken of loochenen. Nooit wordt de tweede Adam — de Heere Jezus Christus — in Zijn Kruis en Opstanding recht verstaan, wanneer wij onze zonde en verdoemelijkheid voor God niet recht leren kennen. De kracht van de opstanding van Christus licht altijd op tegen de zwarte achtergrond van zonde en dood.

Zie, de gehele mensheid is van God afgevallen. De wereld is een groot kerkhof geworden. De dood is tot alle mensen doorgedaan. In Adam hebben alle mensen gezondigd. Er is niemand die God zoekt, er is niemand rechtvaardig. Zo heerst dus de dood over grijsaards en zuigelingen, over mannen en vrouwen. Vandaar dus de moeite en het verdriet, de verscheurdheid van het hart, de nooit eindigende onrust, de vrees van het geweten, de opstand tegen God! Vandaar ook de vraag: 'Zou het mensdom dan vergeefs op aarde zijn geschapen? Wie redt zijn ziel van 't graf?' Hierop geeft Pasen antwoord. Nee, het mensdom is niet tevergeefs geschapen! Want *in Christus* heeft de Vader Zijn macht, genade en liefde betoond! Christus heeft aan de gerechtigheid Gods voldaan, heeft de zonde verzoend, de overste dezer wereld geoordeeld en de dood teniet gedaan! Voor allen, die in Christus zijn, is sterven geen hellevaart meer, maar een doorgang tot het eeuwige leven.

Ook alle dingen worden door Christus in Zijn opstanding weer op hun plaats gezet. Want Hij heeft kosmische betekenis. In Hem maakt God de Vader alle dingen nieuw, hetzij de dingen in de hemel, op de aarde of onder de aarde. Hemel en aarde, de gehele schepping, die nu zucht als in barensood gaan een algehele wedergeboorte tegemoet. Geweldig, gebeuren! Christus is de wortel en bron van alle geestelijk leven, Hij is de verborgen inhoud van de wereldgeschiedenis, Hij is het bestand van de gehele schepping.

Deze daden zijn zo groot, dat de schepping in dit gebeuren meetrilt. Immers toen Christus stierf, beefde de aarde. Toen Hij opstond beefde weer de aarde. Hemelse troongeesten daalden neer om boodschappers te zijn van Zijn overwinning. Wat een dag! Wat een morgen! Christus is opgestaan! Niemand was daarbij getuige dan de wacht van het graf, die het eigenlijke ook niet zag. God heeft de tegensprekers van de opstanding overvloedig de gelegenheid gegeven de opstanding van Christus te weerspreken en van zijn kracht te beroven, enz. Immers niemand was daarbij getuige. De Heere wilde niemand daarbij hebben. Over het ontstaan van alle leven ligt een sluier. Maar het openbaart zich, het dient zich aan. God de Vader heeft Zijn Zoon opgewekt. God de Zoon stond op. God de Heilige Geest was daarin werkzaam. Ja, de opstanding is een werk van de drie-enige God. Ere aan de Vader, aan de Zoon en aan de Heilige Geest! Aan feeststof is geen gebrek! Het feestprogramma is overladen! 'Laat klinken door Uw tempelkoren trompetten en bazuingeklank!' Voor de discipelen mag het nu wel zijn: 'Loof den Heere mijne ziel en al wat binnen in mij is Zijn heilige Naam'!

Maar ..., van dit alles vinden wij niets in Joh. 20 : 1-10! Wij zouden verwachten een blijde stoet mensen te ontmoeten, die hun koning tegemoet gaan, maar het tegendeel is het geval. Maria Magdalena is geheel overstuur. De discipelen zijn verstrooid als schapen zonder herder. En wanneer wij deze verzen in hun geheel doorlezen, stelen wij teleurgesteld de vraag: Waar is de opgestane Christus? Wij dreigen te verdwalen te midden van verwarde discipelen en de rouw bedrijvende Maria Magdalena. En toch is dit niet zo! Want ook deze verzen zijn vol van de Paasvorst. Hij is de stralende figuur op de achtergrond, die bezig is al de Zijnen tot de levensoverwinning te brengen. Zo is Hij nog bezig door de paasprediking en de paasmeditatie al de Zijnen tot een levend geloof in Zijn opstanding te brengen.

De vrouwen zijn voor zonsopgang naar het graf gegaan. Zij willen nu de Heere Jezus definitief gaan balsemen. Onder deze vrouwen bevindt zich Maria Magdalena. Op deze vrouw laat Johannes in het bijzonder het licht vallen. Hij gaat voorbij aan datgene wat de andere Evangelisten reeds hebben verhaald. Maria Magdalena heeft met de andere vrouwen gezien, dat de steen van het graf is weg gewenteld. Toen is zij naar Jeruzalem terug gesnelde om de discipelen er van op de hoogte te stellen, dat het lichaam van de Heere Jezus gestolen was. Ziedaar droefheid, niet bij de vijanden, maar bij de vrienden. Dat is Christus in Zijn vernedering, terwijl Hij reeds verhoogd is. Immers was dit niet een vernedering voor Christus, dat Hij zulke discipelen had? Had Hij uit Maria Magdalena niet zeven duivelen uitgeworpen? Was zij, niet als een brandhout uit het vuur gerukt? En Simon Petrus? Had hij niet Jezus als de Christus beleden? En Johannes? Had hij niet de tiende ure beleefd, waarin Christus Zich aan hem had geopenbaard? Waar was hun geloof? Zij zijn *alles* kwijt! Het is mist, donkerheid en duisternis.

Ook nu zijn er, die op de meest stralende morgen der verrijzenis in het donker lopen. Die vroeger in het licht van Christus hebben gewandeld. Die met Maria in al de vezels van het bestaan aan Christus verbonden zijn geweest. Nu wandelen zij in raadselen. Zij menen, dat zij bedrogen met den Heere zijn uitgekomen. Hoor de psalmist in Ps. 77: 'Mijn ziel weigerde getroost te worden. Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt! Gij hield mijn ogen wakende; ik was verslagen, ik sprak niet!' Christus is dood! Waar zijn de vrouwen Jezus kwijtgeraakt? Waar bent u zo u ooit Christus hebt ontmoet Hem weer kwijtgeraakt? Dat is een belangrijke vraag. Maria, Petrus en Johannes zijn de Heere Jezus *in het graf* kwijtgeraakt! Daar hebben zij Hem zien begraven. Daar viel het gordijn. Daar zijn de draden afgeknapt. Daar was het einde, de dood en zij stonden verbijsterd bij een dode Zaligmaker.

Merk nu op, op *diezelfde* plaats, waar het voor hen duister werd, zal nu door Gods genade het Licht opgaan. Waar hun lied in tranen smoorde, zal Hij het weer wekken op hoge tonen. Waar zij een dode Jezus zoeken, zal hen de Levende getoond worden! Zo gaat het nog. Waar God door Zijn Geest een stuk van het borgwerk van Christus aan ons hart gaat verklaren, lopen onze wegen dood. Wij kunnen geen stap verder gaan dan de Heere ons persoonlijk geleidt heeft. De weg Gods gaat telkens door het wonder. Gods weg is een wonder en gaat door het wonder. Waar onze weg doodloopt, begint Gods weg. Waar wij zeggen: *einde*, daar zegt God: *begin!* Waar wij zeggen: *dood*, daar zegt God: *leven!*

Hier bij het graf laat God het ene grote, machtige werk der verlossing zien. Daarop bereidt Hij, als de Onzichtbare op de achtergrond, Zijn discipelen voor. Hier blinkt goddelijke wijsheid. Wanneer Christus Zich op de Paasmorgen bij de discipelen had aangediend, waren deze overmand geworden door schrik. Maar Christus openbaart Zich niet *voortijdig!* Toen niet en nu nog niet! Voor Hem moet plaats gemaakt worden. Langzaam maar zeker wordt het paaslied voorbereid, dat op de paasavond uit vele kelen zal weerklinken: De Heere is waarlijk opgestaan! Dat paaslied wil Christus van de Zijnen hebben nog *diezelfde* dag!

Zie Hem schitteren in Zijn Paasheerlijkheid! Hij snakt ernaar Zijn volk te doen delen in Zijn blijdschap! Meer dan dat zij naar Hem dorsten, dorst Hij naar hen! Nooit vergeet Hij Zijn volk! Aan het Kruis houdt Hij ze vast, in het graf neemt Hij ze mee, gaat met hen en voor hen staat Hij op! Hij is nu rijk geworden, maar Hij vergeet Zijn arme kinderen niet. Hemel, zee en aarde staan voor Hem in de glans der herschepping, maar de arme, dwalende schapen vormen Zijn eerste zorg. Toen en nu! Daarom zoekt Hij ook vandaag Zijn paaslied bij ons. Heeft Hij Zijn paaslied van u al gehad?

Petrus en Johannes gaan naar het graf. De troosteloosheid van Maria Magdalena is voor hen het middel hen te brengen waar God hen hebben wil. Johannes loopt sneller dan Petrus. Hoe komt dat? Leeftijdsverschil? Misschien! Maar het is meer te verklaren uit Petrus' bezwaarde geweten. Er was zoveel gebeurd. De vurige Petrus is in zijn loop gestuit. Hij wordt geestelijk rijper. Johannes is bij het graf, bukt en ziet de doeken liggen. Hij gaat er niet in. Ziet u hem, de peinzende Johannes? Hij huivert er voor terug het graf in te gaan. Dat is de plaats waar zijn Meester gelegen heeft! Johannes is schuchter van aard. Mensen met dezelfde aard als Johannes blijven vaak voor een zaak staan. Wellicht is er een flauwe schemering van hoop in zijn hart en is er de vrees, dat deze bij het binnengaan van het graf weer gedooft zal worden. Hoe is dat te verstaan, wanneer men bij nader onderzoek gevoelt, wat er op het spel staat! Men wil dan een nadere bevestiging en vreest een teleurstelling.

Hij ziet de doeken. Wat een prediking van een opgestane Christus! De Heere heeft als Overwinnaar de tekenen van Zijn overwinning achtergelaten! Petrus gaat IN het graf. Ook hieruit spreekt zijn karakter. Oprecht, maar soms minder diep. Hij moest er het zijne van hebben. In het graf gekomen ziet hij meer dan Johannes. Immers hij ontdekt, dat de zweetdoek afzonderlijk aan het hoofdeinde ligt samengerold. Zien betekent hier: met aandacht en opmerking gadeslaan. Hij heeft daarbij zijn gedachten. Een vermoeden rijst in zijn hart: dit is geen grafschending! Nee, zo wordt een graf niet achtergelaten door onbevoegde hand. Alles wijst hier op een afleggen van de windselen van de dood. Orde, goddelijke orde huist in het graf. Wie heeft die orde aangebracht? Christus, de Opgestane, de Verheerlijkte door de dienst der engelen.

Zie nu Christus achter Petrus en Johannes staan. Hij brengt ze naar Zijn graf en wel zeer bepaald tot Zijn doeken. Zij zijn met de doeken geëindigd. Nu laat de Heere hen weer bij de doeken beginnen. Vandaar uit gaat het gloren. Hier worden contacten hersteld en afgebroken draden hersteld. Toch komt het bij Petrus nog niet tot een heldere doorbraak. Wij lezen bij Lucas, dat hij heengaat, zich verwonderend over hetgeen geschied was. Wat kan het heil dichtbij zijn, zonder dat de betreffende persoon het merkt. Zo gaat het nog menigeen, die het heil begeert. 'Het Heil des Heeren omringt hen. Zij zijn er in opgenomen en zij merken het niet op. Maar zie, de Heere is getrouw en Hij zal Zijn werk ook voor hen voleinden. Ja de Heere maakt het zo waar wat in Ps. 25 staat. 's Heeren goedheid kent geen palen God is recht, dus zal Hij door Onderwijzing hen, die dwalen Brengen in het rechte spoor'. Johannes gaat na Petrus het graf in. Wat lezen wij? En hij zag het en *geloofde!* Wonderlijk! En geloofde! Wat geloofde Johannes? Wel, dat Christus niet gestolen was door onbevoegden, maar dat Hij was opgestaan! Nu gaat Johannes de actieve Petrus weer voor! Bij Johannes is een diepe toebereide bodem in het hart. Hij schrijft van zichzelf: en geloofde.

Wat zijn Gods leidingen toch wonderlijk, ook op Pasen! Daarom houdt aan, gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet. Houdt aan bij de troon der genade, gij die op Pasen een levende Christus zoekt, wellicht nog op een verkeerde plaats. Want hier blijkt, dat de Heere door de prediking van het *lege* graf leidt tot het geloof in een opgestane Christus. Zie, de Heere doet dat op een wijze, die aansluit bij karakter en geaardheid. Velen staan klaar ook om de discipelen te bestraffen. Dat behoeft u niet te doen, want dat doet de Heere en zij zichzelf. Johannes breekt de staf over zichzelf. Hoor maar: Want zij wisten nog de Heilige Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan!

Hier belijdt Johannes eigen onkunde in de Schriften. Hij wil ermee zeggen: Och, hadden wij de Schriften maar goed gelezen, dan hadden wij geweten van een Messias, die uit de doden moest opstaan. Want wij wisten nog de Schrift niet, dat wil zeggen: eerst door het aanschouwen van het lege graf en van de doeken kwam ik tot het geloof in de verrezen Christus. Hieruit blijkt lezer, dat het Oude Testament vol is van een lijdende en opgestane Christus.

Door het aanschouwen van het lege graf en de doeken kwam Johannes tot geloof. De onkunde in de Schriften van het Oude Testament wordt door hem erkend. Hij wil ermee zeggen: Eerst toen de Heere ons door Zijn Geest het verstand opende, gingen wij de Schriften verstaan. Hoe wordt ons hier geleerd de noodzakelijkheid van de verlichting door de Heilige Geest. Hoezeer hebben wij de genade van de Heilige Geest nodig om het Woord Gods recht te vatten, zodat het licht geeft in bepaalde omstandigheden. Soms kan de Heere dat in het bijzonder geven, zodat er paaslicht valt op de paasgeschiedenis, licht over een Schriftwoord. Dan is alles geest en leven voor ons hart. Dan is Gods Woord een daad in onze ziel en oefent het een kracht uit, die wij er vroeger niet in vonden. Zo ging het bij Johannes. Zo gaat het door Gods genade nog! Is het voor U reeds waarlijk pasen geweest, zodat u een levende Christus voor Uw eigen hart kent?

Hoor, Hij is te vinden in het Oude Testament. Van Genesis tot Maleachi is Hij als een lichtende ster in de nacht. Het Oude Testament leert, dat Hij als de Knecht des Heeren veel moest lijden, dat Hij moest ingaan in de angsten en versmaadheden van onze zonde, dat Hij de straf der zonde zou dragen, maar ook dat Hij nochtans leven zou. Ja 'wanneer Hij Zichzelf tot een schuldoffer gesteld zou hebben, zo zou Hij zaad zien' en 'het welbehagen des Heeren zou door Zijn hand gelukkig voortgaan'. Ja, als Koning zou Hij komen van de zee tot aan de zee en vele heidenen brengen tot de kennis van Zijn Naam. Het zou ons te ver voeren alle Schriftplaatsen daarvoor na te gaan. Maar een ding staat vast: alle troost van Gods volk uit het Oude Testament, alle vrede met God, alle geloof in de schuldvergeving, alle Leven van hun ziel, alle uitredding van Israël uit de hand van hun vijanden, elke bevrijding van Davids huis komt voort uit de *overwinning* van Israëls kern, uit de overwinning van de Gezalfde des Heeren!

Daarvoor is ook ons nodig door de zalving met de Heilige Geest de eenheid van het Oude- en Nieuwe Testament te zien en de gangen van Christus in Zijn lijden en opstanding in het Oude Testament op te merken! Kohlbrugge's vader zei eenmaal tot zijn zoon in zijn jeugd: Jongen, wanneer je de Christus uit de boeken Genesis tot en met Deuteronomium niet leert kennen, dan blijft Hij je ook in de andere bijbelboeken verborgen. Dit is een opmerking die Kohlbrugge nooit meer kwijt raakte. Een opmerking die hem de eenheid der Schriften zo heerlijk deed verstaan, zodat de Christus der Schriften hem op bijna elke bladzijde later is verklaard. Het is een opmerking waard om overdacht te worden ook in onze tijd.

De discipelen gaan naar huis. Hoe? Wel met verwondering (Petrus) of geloof (Johannes): Hoe vierden wij Paasfeest? Tenslotte is er *tweeërlei* volk rondom het paasgebeuren: Er waren in die tijd wachters en discipelen. De wachters wilden Christus in het graf vasthouden. De discipelen wensten dat Hij leefde. Zo is het nog! Het geopende graf is voor de een een fontein van verkwikking en voor de ander alleen maar een bron van verschrikking! Daarom is zelfbeproeving zo dringend noodzakelijk! Wee, wie dit verwaarloost! Want ook u reist naar een graf, en sterven is God ontmoeten! Wie meent, dat God bereid is, maar de mens niet en dat het toch wel goed is, bedriegt zichzelf! Want wie God meent te kunnen ontmoeten zonder een Borg en Zaligmaker, zal ondervinden dat God is een verterend vuur en dat het verschrikkelijk zal zijn te vallen in de handen van de levende God! De toorn Gods is geen praatje, maar een ontzagwekkende werkelijkheid!

Nog eenmaal zal de gehele aarde beven, nog eenmaal zal de roep worden gehoord: Gij doden staat op! En dit wordt u gepredikt, opdat u tot stilstand worde gebracht die altijd Christus nog wilt vasthouden in Zijn graf door Uw ongeloof en onwil! Want God wil niet Uw dood, maar uw Leven! Daar is in uw hart geen plaats voor Jezus! Wonderlijk! Van nature is er geen plaats voor Jezus in ons hart. Maar wanneer Jezus plaats maakt voor Zichzelf in ons hart, blijft er geen plaats over voor ons eigen *ik*. Ja, toch, daar blijft een plaats voor ons *ik* aan het kruis. Wie met Christus wil opstaan zegt Calvijn moet zich door God laten doden aan het kruis! Dan worden wij met Christus gekruisigd en leven niet meer ons zelf, maar leven uit de kracht van Christus leven.

Hoor de prediking: Hij is gestorven voor onze zonden en is opgewekt tot onze rechtvaardigmaking!, Daar is in Christus een ruimte voor de grootste zondaar; voor de meest ongelovige, voor de grootste tegenstander! Wie eenmaal deze ruimte in Christus heeft leren kennen, weet van de worstelingen met het ongeloof, wanneer alles later weer donker wordt. Hoe wist Luther daarvan, toen hij in de diepste moedeloosheid soms op zijn bureau schreef: Er lebt, er lebt, er lebt! Hij leeft, Hij leeft, Hij leeft! Ja, wij hebben een levende Christus! Hij leeft, ook vandaag! Ook nu deelt Hij Zijn bestraffingen uit, wanneer Hij tot zoekenden zegt: 'Wat zoekt gij de Levende bij de doden'? Wanneer u zo veraf staat, dat u met Simon Petrus de ogen niet durft opslaan, weet dan dat Hij voor verlorenen, voor zondaren het graf is ingegaan en dat het bloed van Jezus Christus Gods Zoon, reinigt van ALLE zonden!

Het loflied wordt geboren 's avonds in de zaal. Daar klinkt het lied: 'De Heere is waarlijk opgestaan'! Naar dat lied dorst Christus met Zijn ganse hart. Want dan gaat er van het open graf van Christus ook een sprake uit ten aanzien van uw graf! Dan is Zijn graf een profetie van uw graf, dat het open is en dat de dood overwonnen is. Daarom, 'houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt'! Elke week in de bediening van Zijn Woord, in de vergadering van de gemeente, in de bekering van zondaren gaat Christus door totdat het machtige lied ontstaat, dat nu boven Hem al tegen klinkt en dat straks hem ten volle zal worden toegezongen: 'Halleluja, het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer en heerlijkheid en dankzegging'.

G. Boer, april 1953